

formuen fortrinsvis skal benyttes ved værgemål for voksne.

Endvidere foreslås der en udtrykkelig regel om, at værgen kan overlade den, der er under værgemål, penge til egen rådighed, hvis værgen finder det forsvareligt, at den pågældende sørger for sine egne behov. Bestemmelsen indebærer, at værgen ikke skal aflægge regnskab for anvendelsen af disse midler. Bestemmelsen vil især få betydning for unge og for den gruppe under værgemål, der fungerer godt, f.eks. psykisk udviklingshæmmede i bofællesskaber. Undlader værgen at imødekomme en anmodning om at få overladt penge til egen rådighed, kan der klages herover til statsamtet, indgives ansøgning om at få værgemålet begrænset eller om at få beskikket en anden værge.

Det foreslås, at forbuddet mod, at værgen forpligter den, der er under værgemål, ved kausions, opretholdes. Forbuddet gælder også de værger for gifte, som samarbejder med ægtefællen efter § 33, stk. 1. Forbuddet gælder dog ikke ved samværgemål i henhold til lovforslagets § 7.

Umyndige kan ikke selv påtage sig kautionsforpligtelser. Derimod er personer under værgemål efter § 5 eller § 7 i princippet ikke afskåret fra at kausionere, da de ikke er berøvet handleevnen. Sådanne selvstændige dispositioner vil i givet fald eventuelt kunne rammes af aftalelovens ugyldighedsgrunde eller af reglen om ugyldighed i lovforslagets § 46.

Spørgsmålet om, hvad der gælder, når værgen overskrider sine beføjelser, er i dag ikke reguleret i myndighedsloven. Udvalget har overvejet at udforme en udtrykkelig bestemmelse om virkningerne af en værges overskridelse af sin kompetence, jf. betænkningen side 256 f. Udvalget har imidlertid ikke fundet en sådan regel nødvendig. Justitsministeriet er enig i, at man på baggrund af, at der hidtil ikke har vist sig at være behov for regulering af disse tilfælde, bør afvente erfaringerne på området, når den nye lov har virket nogen tid i praksis.

Endvidere foreslås det, at bestemmelsen om værgens erstatningsansvar opretholdes i en sprogligt ændret form, jf. lovforslagets § 31.

7.2.2. Medindflydelse på værgens afgørelser

Et *mindretal i udvalget (2 medlemmer)* har foreslået, at værgen som udgangspunkt skal være forpligtet til at spørge den, der er under værgemål, i *alle* anliggender omfattet af værgemålet, herunder også i sager, hvor den, der er under værgemål, er under 15 år.

Udvalgets flertal (8 medlemmer) har imidlertid fundet, at den nugældende retstilstand i nogen grad bør videreføres, så værgen alene skal spørge i *vigtigere* anliggender og kun hvis den, der er under værgemål, er over 15 år.

Justitsministeriet er enig med mindretallet i, at det er betydningsfuldt at tage mindreårige under 15 år med på råd og dermed oplære dem i at overveje rækkevidden af handlinger vedrørende forhold, som de i

løbet af en kortere årrække selv skal have ansvaret for. Justitsministeriet finder imidlertid, at den nugældende retstilstand bør videreføres, således som flertallet i udvalget har foreslået det, og således at der i forhold til gældende ret, der anvender kriteriet »vigtige anliggender«, bliver en vis udvidet pligt til at spørge den, der er under værgemål. Hermed vil hensynet til den pædagogiske betydning af bestemmelsen kunne tilgodeses ved at udvide reglens anvendelsesområde, uden at værgens arbejde dermed bliver for upraktisk og byrdefuldt. En sådan regel stemmer også bedst overens med, at sanktionerne mod en værge, som tilsidesætter bestemmelserne om medindflydelse, er begrænsede, jf. de almindelige bemærkninger ovenfor afsnit 7.2.1.

Endvidere foreslås den begrænsning, at værgen kan lade være med at spørge den, der er under værgemål, hvis den pågældende ikke forstår sagens betydning eller ikke kan spørges uden betydelig vanskelighed.

Da værgemålsloven for så vidt angår unge ikke vedrører personlige spørgsmål, gælder reglen om medindflydelse ikke på dette område. Derimod gælder den foreslåede regel for voksne også vedrørende personlige spørgsmål.

I overensstemmelse med den nugældende regel i myndighedslovens § 50 foreslås, at en værge for en person, der er gift, skal have pligt til at indhente en erklæring fra ægtefællen, medmindre ægtefællerne er separerede.

7.2.3. Tilsyn med værgen

Tilsynsreglerne finder anvendelse for værger for umyndige under 18 år og for værger for personer, der er under værgemål efter lovforslagets § 5 eller tillige efter § 6. Svarende til de hidtil gældende regler foreslås, at tilsynet kun skal vedrøre økonomiske spørgsmål, idet der dog vil være mulighed for, at statsamtet kan give pålæg til værgen i forbindelse med personlige værgemål. Om udvalgets overvejelser med hensyn til eventuel godkendelse af dispositioner ved personlige værgemål henvises til betænkningen side 313.

Efter lovforslaget bevares den hidtidige retstilstand, hvorefter der ikke er tilsyn med værgerne ved samværgemål og værgemål, hvor en værge for en gift person i forening med den anden ægtefælle bestyrer bodelen tilhørende den, der er under værgemål. På disse områder har statsamtet alene adgang til at fragte værgen beskikkelsen eller eventuelt ændre værgemålet.

Lovforslaget indeholder i § 30 en bemyndigelse til at udfærdige administrative forskrifter om godkendelse fra statsamtet til dispositioner over indtægten og formuen og til stiftelse af gæld. Justitsministeriet kan tilslutte sig udvalgets hovedtanker om udnyttelsen af denne bemyndigelse, jf. betænkningen side 315 ff, hvoraf det fremgår, at den gældende retstilstand stort set foreslås opretholdt. Særligt bemærkes